

ŠACHOVNICA

Vítam Vás na 1. **e-kurze gitart-hm** PATCHWORKU pre začiatočníkov.

UPOZORNENIE!!!

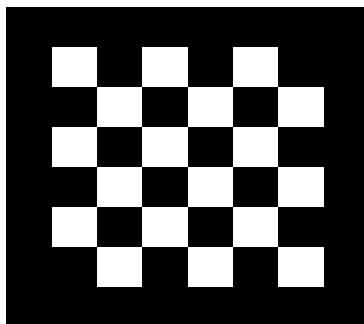
Dôležité je látky pred šitím vyprať, aby sme zabránili zrazeniu výsledného produktu. Niektorí píše, že stačí namočiť vo vlažnej vode, iný, že niektoré látky prať netreba. Ja som asi staromódna, ale vždy si látky vyperiem na max. 40°C – sledujem odporúčania výrobcu – použijem aviváž a pri šití sa mojou izbou šíri príjemná vôňa ☺

Ďalšou samozrejmosťou pri patchworku je látky pred rezaním vyžehliť. Zjednoduší nám to celý proces tvorby. Bez žehlenia by patchwork nebol patchworkom ☺

Skôr než začneme rezať látky, musíme si premyslieť:

- čo chceme ušiť?
- z koľkých farieb sa bude skladať náš vzor?
- aký vzor použijeme?
- aký rozmer daného vzoru použijeme?
- a koľko látky budeme potrebovať?

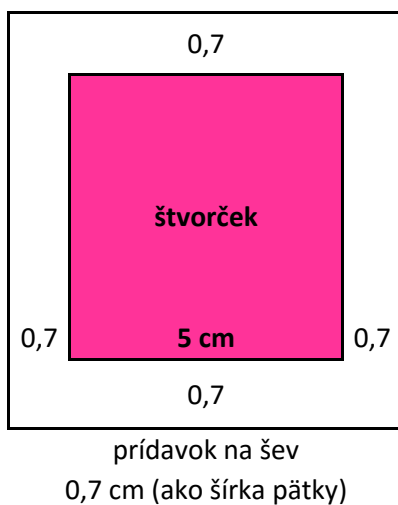
Na 1. **e-kurze gitart-hm** sa budeme venovať najjednoduchšiemu vzoru – **ŠACHOVNICA**

Zodpovieme si na otázky:

- ušijeme si malý **vankúšik** v rozmere 40 x 40cm
- použijeme **2 farby látok**
- vzor sme si už predstavili – **ŠACHOVNICA**
- pri vankúšiku 40 x 40cm vytvoríme vzor v rozmere **30 x 30cm** (rozmer jedného štvorca bude 5 x 5cm). Aby bol vankúšik krajší, okolo šachovnice ušijeme lem o šírke 5cm.
- najťažším orieškom je **výpočet rozmeru látky**, ktorú spotrebujeme. Pri každom rezaní akéhokoľvek vzoru, musíme počítať s prídavkom na šev.

Predstavíme si jeden malý štvorček z jednej farby:

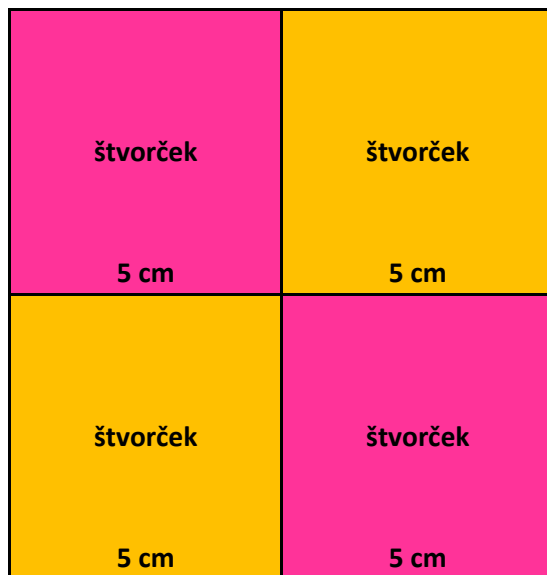

Na obrázku vidíme, že 1 strana štvorčeka má 5 cm. Prídavok na šev je z každej strany 0,7cm. Celkový rozmer štvorčeka na rezanie by mal byť teda $0,7 + 5 + 0,7 = 6,4\text{cm}$.

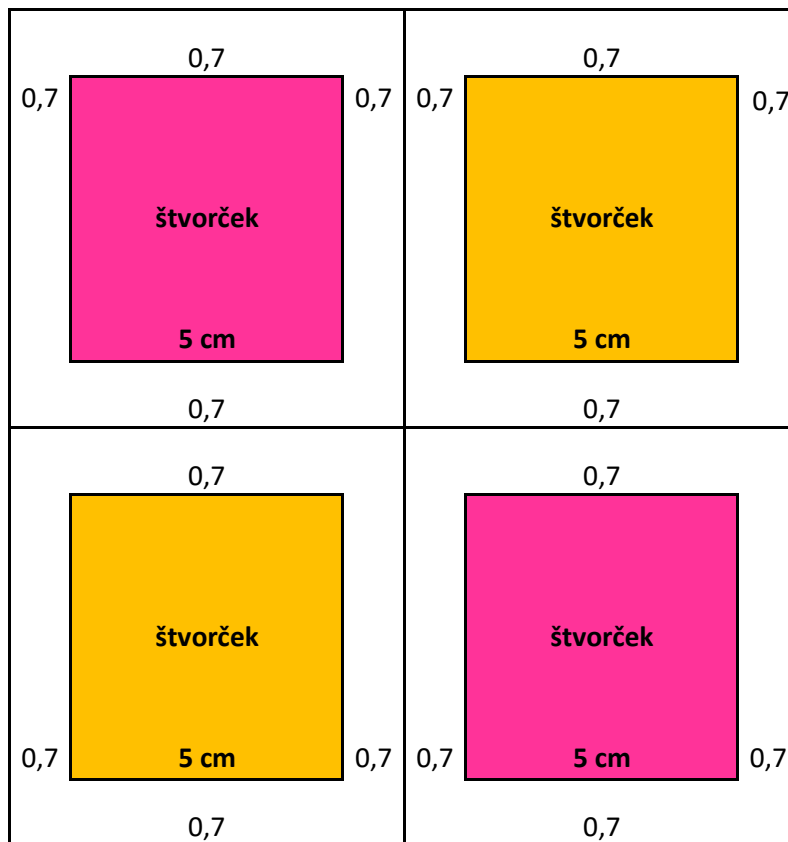
ALE – naša úžasná pomôcka – patchworkové pravítko má rozkreslené čiary v 0,5cm vzdialenostiach. Preto je lepšie rezať štvorček v rozmere 6,5cm (nie 6,4cm) – pôjde nám to rýchlejšie a menej sa budeme mýliť. O to ľahšie sa nám bude ďalej počítať.

Tento jednoduchý vzor sa dá jednoducho urýchliť. Vieme si naraz vytvoriť 1 BLOK. (Pojem BLOK sa v patchworku veľmi často používa – je to akýkoľvek vzor vytvorený z viacerých kúskov látok.)

Náš urýchlený blok bude pozostávať zo 4 štvorčekov:

Ako sa k nemu dopracujeme? Vieme, že každý štvorček má s prídavkom na šev 6,5cm. Pokúsime sa vypočítať, aký rozmer bude mať veľký štvorec pri tomto bloku. Keď si blok rozkreslíme s prídavkom na šev, vznikne nám toto:

Vidíme, že jeden štvorček s prídavkom na šev je 6,5 cm a vedľa neho je ďalší s rovnakým rozmerom. Spolu nám to teda dáva rozmer štvorca 13cm.

A ako jednoducho a rýchlo si vieme vypočítať rozmer štvorca na blok, keď potrebujeme iný rozmer? K veľkosti 1 štvorčeka pripočítame 1,5 a vynásobíme x 2 : $(5 + 1,5) \times 2 = 6,5 \times 2 = 13\text{cm}$

Keby sme chceli:

- štvorček 7 x 7cm, rozmer štvorca na blok bude: $(7 + 1,5) \times 2 = 8,5 \times 2 = 17\text{cm}$
- štvorček 8 x 8 cm, rozmer štvorca na blok bude: $(8 + 1,5) \times 2 = 9,5 \times 2 = 19\text{cm} \dots$

Určíte ste postrehli, že používam dva podobné pojmy: **štvorček** a **štvorec**.

Štvorček v našom ponímaní je jeden kúsok jednej farby z bloku. Blok je vlastne veľkým štvorcom.

ŠTVOREC = BLOK

A konečne sme sa dopracovali k poslednej otázke:

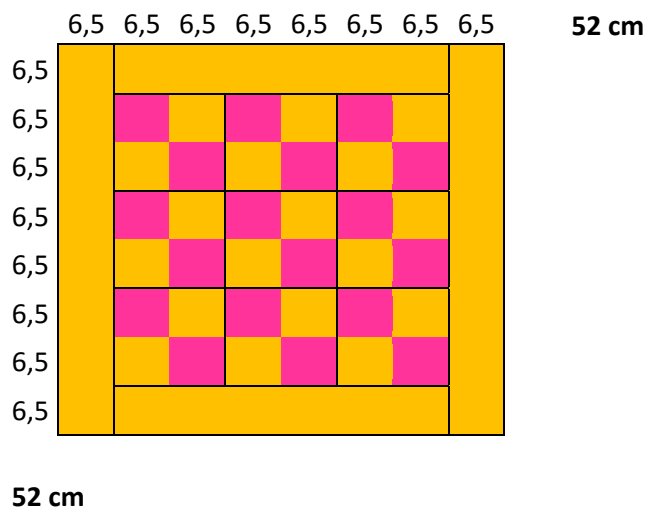
- **koľko látky budeme potrebovať?**

Keby sme šili vankúšik 40 x 40 cm z jednej látky, bez šitia vzoru, vedeli by sme si kúpiť 50cm látky – malo by nám to vystačiť aj pri úbytku spôsobenom práním (zrazením látky).

Metráž môže mať rozličnú šírku – 100% bavlna má väčšinou šírku: **140cm** (najčastejší rozmer), 160cm alebo 240cm ...

My však robíme vankúš ušitý z blokov – PATCHWORK

Takto vyzerá náčrt nášho vzoru, vidíme bloky štvorčekov označené čiernou čiarou:

Máme spolu 9 blokov pozostávajúcich z 2 farieb.

Z jedného žltého a jedného ružového štvorca ušijeme dva bloky. Preto potrebujeme vyrezať:

- 5 žltých štvorcov – 1 štvorec má rozmer 13 x 13cm
- 5 ružových štvorcov – 1 štvorec má rozmer 13 x 13cm

Ušijeme 10 blokov a jeden blok sa nám zvýši (ten použijeme na iný vankúšik, prípadne iný produkt).

Rozmer bloku (štvorca) 13cm vynásobíme počtom blokov 5,

a teda $13\text{cm} \times 5 = 65\text{cm}$ (65 cm považujeme za časť zo šírky látky 140cm)

celková šírka látky = 140 cm						
	65cm					75cm - zvyšok látky
13cm						
	13cm	13cm	13cm	13cm	13cm	

Podľa toho vieme, že z **ružovej látky** potrebujeme 13 cm (pri šírke látky 140cm – ostane nám aj zvyšok) – kupujeme však vždy o pár cm viac, opäť myslíme na zrážanlivosť látky. Je pravdou, že nie všade si vieme kúpiť napr. 15cm látky, niekde je minimálny odber **20cm**.

celková šírka látky = 140 cm								
	65cm					zvyšok látky		
13cm	13cm	13cm	13cm	13cm	13cm	75cm - zvyšok látky		20cm
13cm	52cm				39cm		49cm –zvyšok látky	20cm

Zo **žltej látky** potrebujeme rovnaký počet blokov, teda tiež **13cm (20cm)**, ale počítame aj s lemom.

Na jednu stranu lemu potrebujeme 13cm x **52cm**, na druhú stranu 13cm x **39cm**. Keď spočítame čísla $52 + 39 = 91$ (91cm považujeme za časť zo šírky látky), vieme, že z tejto farby látky potrebujeme ďalších **13cm (20cm)**.

Na prednú stranu vankúša 40 x 40cm potrebujeme:

- ružová látka – **20cm** (pri minimálnej šírke látky 140cm)
- žltá látka – $20\text{cm} + 20\text{cm} = \mathbf{40\text{cm}}$ (pri minimálnej šírke látky 140cm)

Vankúš má aj zadnú stranu – 40 x 40cm

Na obrázku rozloženia štvorcov a lemu zo žltej látky vidíme, že zvyšok by sme mohli použiť na zadnú stranu vankúša. Preto by som kúpila z tejto farby **50cm** látky (nie 40cm - lebo počítame s prídavkom na šev a prípadným všíťím zipsu).

Aj napriek tomu už vieme, že sa nám z látky zvýši, čo opäť radi spotrebujeme na iný vzor ... lebo ... PATCHWORK je ako DROGA ☺

To bola teória, nemilá, ale dosť podstatná na úvod.

Látky máme nakúpené, vypraté a vyžehlené, poďme sa spoločne pustiť do najmilšej časti nášho tvorenia – do šitia ☺